

2021. március 7. – Nagyböjt 3. vasárnapja – Jn 2,13-25 – Üzlet, az üzlet!

Nem keverendő össze a szeretettel. Vagy mégis? Talán mi keverjük össze, mint annyi mindent az életben? Jézus kijelentése alapján úgy tűnik, hogy ő nem szíveli ezt a kevertséget. Legalábbis Isten háza kapcsán nem. De az is könnyen lehet, hogy magát az üzletelést kifogásolja, mint olyat, ami nem egyeztethető össze Istennel, az Ő elképzeléseivel, természetével, velünk kapcsolatos terveivel, vágyaival.

Igen, mi összekeverjük e két ügyet. Egy-két példa: szeretetnek gondoljuk, amikor a gyermekeinket azzal biztatjuk a tanulásra, hogy ha ötöst kap, adunk neki egy húszast-ötvenest-százast-ezrest (ahogy inflálódik a forint). Mosolygunk, ha elkészült, mosolyszünet – hogy megleckéztessük, s ezáltal megjavítsuk –, mert nem készült el, nem történt meg stb., amit vártunk a páruunktól, testvérünktől, gyermekünktől. Vagy mert olyan történt, amit nem vártunk. „Ehhez jogom van” kezdetű, „Nem ezt érdemeltem” kezdetű, „Ha te így, én is úgy” kezdetű gondolatok, kijelentések. Hosszú a sor. De mind arról szól, hogy én adtam valamit, és jogosan várom el az ellenszolgáltatást, hálát, elismerést. Szóban, magaviseletben egyaránt.

Vegyük a konkrét üzletet: aki elad, legtöbbször kevesli az árat, aki vesz, legtöbbször sokallja, ritkán tartják igazságosnak. De ha az is, mi ebben a plusz? Egy tárgy gazdát cserélt. Ennyi. Pedig sokszor gondoljuk, hogy szeretet van bennünk ezek kapcsán. (Kevesebért adtam el, mint amennyit ér, amennyit szerettem volna kapni érte.)

Máté sokkal erősebb szót használ itt, mint János. Mt 21,13: „Meg van írva: Házam az imádság háza, ti pedig *rablók barlangjává* tettétek.” János csak vásárcsarnokot mond. Nagyon nem mindegy, mert Máténál Jézus szerint az üzletelés rablás. Jánosnál csak sima adás-vétel, ami a vásárcsarnokban mindennapi tevékenység. Mi lett volna ezzel a baj? Talán (remélem) Máté jobban emlékszik Tanítója szavaira, lévén sokkal fiatalabb Jánosnál, mikor írja evangéliumát.

Nem keverhető össze Istennel az üzlet. Jézus által bemutatott Atya-képek egész másról árulkodnak. Azt is mondhatjuk: semmi köze nincs az adok-kapok magatartáshoz, a „megfizetek ezért” kijelentésekhez.

Nekem úgy tűnik: Jézus törekvése az (és ő Atya akaratát tükrözi!), hogy kimozdítson minket effajta önvilágunkból, és átbillentessen abba a világba, ahol nincs számítgatás, méricskélés, megnevelési igény/szándék, nem várunk hálát, fizetséget, elismerést, ha jót adunk, ha jót teszünk, mert a tett hordja az árat. Csakhogy nem kintről, mástól jön ez az ár, hanem belülről. A tett ára-értéke a szándék előjele, amiből a tett fakadt. S a „szeretni akarom” szándék megteszi, hogy nem hiányzik semmi, hogy tele a lelkünk megelégedéssel, melegséggel, barátsággal és békességgel.

Ki adhatna ennél értékesebbet?

Dombi Zsuzsa, Bánya